

PROM-O-SIE

Toneelspel door Frans Busschots

Drie bedrijven.

Eérste bedrijf: 6 scènes.

Tweede bedrijf: 4 scènes.

Derde bedrijf : 2 scènes.

PERSONEN

3 Dames, 6 Heren.

ILSE

Bediende van de personeelsdienst. 25 jaar. Mooi. Eenvoudig.

ALICE

De vrouw van Frans. 44 jaar.

FIEN

De vrouw van Fons. 46 jaar.

FONS

Magazijnbediende. Levensgenieter. 45 jaar. Het werkmidden is een gekkenhuis en hij is de gek erin.

ERWIN

Magazijnarbeider, 30 jaar. Hij is altijd bezig, ook al doet hij niets.

JEROEM

Chef van het magazijn. 40 jaar.

FRANS

Echtgenoot van Alice. 47 jaar.

BRUNO

De zoon van Fons en Fien. Student. 26 jaar.

MANU

De nieuwe directeur. 45 jaar.

DECOR

Twee speelvlakken.

De wanden van de speelvlakken zijn doeken of neutrale elementen. Alleen wat echt noodzakelijk is behoort tot het decor.

Beide speelvlakken vormen een geheel. Geen tussenwand.

Indien mogelijk wordt er gespeeld zonder doek.

Links vooraan: het bureel van Fons, een magazijnbediende in een groot bedrijf, met meerdere vestingen in het land. Het is eigenlijk het magazijn van de onderhoudsdienst. Wisselstukken en onderhoudsprodukten.

Rechts : de woonkamer van Fons.

Tafel, stoelen, zetel, telefoon, TV. en wat men nodig oordeelt. Gedurende de laatste scène kan men de tafel wat meer ruimte geven.

EERSTE BEDRIJF

EERSTE SCENE

Beperkte verlichting op linker speelvlak. Een bureel met 3 telefoontoestellen. twee speelvlakken. Links de bureau van Fons op zijn werk. Rechts de woonkamer van Fons tuis.

Fons (op, trationeel gekleed, met zware tas, nog moe van de weekenddrukte. Naar links vooraan, even af, licht gaat aan, zet tas op bureel, opent tas. Bekijkt inhoud.)

Te gek om los te laten lopen. Zie dat nu eens aan. Moet je daarvoor getrouwd zijn? Ja, ik weet het natuurlijk. Zelf doen, alles zelfdoen. Maar wie doet er dan iets voor een ander? Het is toch niet eerlijk iemand geen kans geven iets voor een ander te doen?

(kijkt naar publiek)

Bloemkolen en spruitjes. En bij wijze van uitzondering een witte kolen met een goed sausje. Natuuraardappelen of diepvriesfritten. Zeg maar "pataten" en die spullen uit de diepvries.

(kijkt naar inhoud tas)

Op mijn vroeger werk was er iemand die alleen met een blozende appel kwam werken. Goed en goedkoop zei hij zelf. Dat zal wel. Iedereen noemde het de blozende appel. 't Was een schone vent, slank en voornaam. Op zekere dag was het dan toch zo ver: iemand was erin gelukt een kleine worm op die appel te zetten en de staart daarvan verdween met een stukske appel in de mond van mijn vroegere kollega. Appel met vlees, riep er iemand, en toen zag hij dat stukske worm op zijn appel zitten. De volgende dag had hij een kromme banaan bij. De blozende appel is een kromme banaan geworden, lachte men. De mensen moeten met iets lachen, niet? Als ze maar lachen!

(met een kort interval beginnen de drie telefoons te rinkelen, vormt een schoon geluid. Fons kijkt op zijn uurwerk. Hij neemt met een handige greep- hij deed dat waarschijnlijk meermaals- de drie horens af. We horen de personen tegen elkaar praten. Fons houdt de horens tegen elkaar. Eerst één tegen twee, dan twee tegen drie en zo verder. Luistert dan even later. Het "gesputter" stopt.)

Te vroeg. Time is money.

(legt de horens terug op zijn plaats, met vakkundigheid. Links af, en terug op met drie bloempotten, zet die op een verhoogje, neemt nog een drietal bloempotten zonder zichtbare bloemen. Zet die ook op verhoogje, echter een trapje lager. blijft voor geopende tas staan, kijkt er terug in.)

Ergens ontmoeten de hemel en de aarde elkaar. Ergens. In het denkbeeld van een vrouw?

(neemt potje chocolade mousse uit tas, bekijkt)

Geen melk, geen water, wat lucht en kleurstoffen. Aan wat zou ons Fieneke nu gedacht hebben, terwijl ze dat plastieken doosje in mijne zak stopte? Chocolade mousse is wel zoet, zou ze daarmee iets bedoelen? Vrouwen doen alleen iets als ze iets bedoelen. En daarmee wil ik niet zeggen dat vrouwen weinig doen! Chocolade mouse...

(doosje terug in tas, opent brooddoos)

Kaas? Neen! Ja, kaas! Soms lijkt het bruin zeep, maar dat zal aan de margarine liegen. Als die wat dik gesmeerd is. Kaas dus. Twee boterhammen. Er steekt ook een briefje in. Dat is veel goedkoper dan de factuur. Brief in boterhammendoos met kaas.

(leest)

"Fonske, ik zal straks niet thuis zijn. Ons moeder verjaart vandaag en morgen verjaar ik. Vind je dat erg?" Wat erg? Dat mijn schoonmoeder verjaart? Of dat ons Fieneke niet thuis is en ik diepvriesfritten zal moeten klaarmaken?

(denkt na)

Ik denk dat trouwen voor veel vrouwen een statussymbool is. Mijn buurvrouw, toen die nog vrijdde gebruikte nooit make-up en de laatste tijd is ze precies als een indiaanse op oorlogspad.

Ons moeder verjaart...dat is in orde. Doe er maar een doosje pralines naar toe en wenst ze het allerbeste en nog véle jaren. Weer 250 frank naar de botten.

En morgen verjaar ik. Dat is ook in orde. Een bloempot van 300 frank. Dat de dochter 50 frank meer waard is dan de moeder is toch normaal, of niet soms? Wat heb je nu nog voor 50 frank?

(linker telefoon rinkelt, Fons kijkt op polsuurwerk)

Nog één minuut te vroeg.

(naar bloemen toe, kijkt afstandelijk naar rinkelende telefoon)

Een normale mens hangt op na zeven keer rinkelen. Daar zit een stukske psychologie achter. Wie te lang naar iemand belt beledigt zichzelf en de persoon die men opbelt. Wie heeft er nu tijd om met die hoorn een halve dag tegen zijn voorhoofd te staan wachten tot iemand die het druk heeft, tijd kan maken?

(neemt potje met water, begiet de drie bloempotten, tussen die handelingen telt hij de besignalen)

Vier, vijf, zes, zeven...

(het rinkelen houdt op na zeven en half)

Op 't randje af...nog verstandig.

Erwin (magazijnarbeider, met vuile werkkleding op) Goede morgen, meester!

Fons Morgen, Erwin!

Erwin (genietend) Borsten, meester, borsten.

Fons Wat?

Erwin Borsten, als bloemkolen.

Fons Bloemkolen? da's de moeite. Misschien wel een ietsje te veel?

Erwin Voor mensen met kleine handen, ja. Maar grote bloemkolen!

Fons Waren er geen tomaatjes bij?

Erwin Waar? (lacht) O, ja! Er zijn ook tomaatjes. En bananen, en mandarijntjes...

Fons En walnoten (okkernoten)?

Erwin Ook. (zachtjes) Voor de ontwikkelingslanden, denk ik.

Fons Gij zijt in ne groetenwinkel geweest...

Erwin Neen, meester. Echt, levensecht. Het leven is meer dan een stom magazijn.

Fons Er zijn ook groetenwinkels.

Erwin Echte bloemkolen!

Fons Wat is er eigenlijk gebeurd?

Erwin Een prachtig goudgeel strand. Wuivende palmbomen.

Fons Die hebben niets anders te doen.

Erwin En zeemeerminnekes die met een bal aan 't spelen waren.

Fons Die hadden ook niets anders te doen. En waar stond dan die groentewinkel, of was het maar een fruitkraampke?

Erwin Het leven is meer dan een stom magazijn.

Fons Er zijn nog bloemkolen en ...tomaatjes!

Erwin Bloemkolen,...

Fons O, als eieren zo groot! (zin uit het gedichtje Jantje en de pruimen...-Jantje zag eens pruimen hangen, o, als eieren zo groot...)

Erwin Lach er maar eens mee. Er is meer dan in een werkpak rondlopen.

Fons Ja, werken!

Erwin Werken? En die prachtige haren wapperden in de wind. En dan die zonnestralen en de schaduw van die palmbomen...

Fons Zeg, waar was jij eigenlijk, of waar heb jij die bloemkolen gezien? Op TV? Of in een schoon boekje?

Erwin 't Was net echt.

Fons Je hebt gedroomd?

Erwin Deze nacht, ik lag naast ons Clara...

Fons Naast ons Clara, twee keer normaal. Er naast (niet er tegen) en naast ons Clara. De keuze is niet groot. Toegegeven. Zeg gewoon dat ge gedroomd hebt en in het beste geval eventjes héél dicht tegen je vrouw gelegen hebt. Maar héérlijk gedroomd hebt. Er was geen goudgeel strand, geen palmbomen, geen bloemkolen...

Erwin Geen...

Fons Maar je beleefde momenten die je niet in 't echt kunt meemaken. Er was geen fruitstalletje.

Erwin Neen...Maar 't was heerlijk.

Fons Men zegt dat dromen bedrog zijn. De mensen dromen te weinig.

Erwin Maar als ik je van iets geweldigs vertel, dan lach jij met ne mens.

Fons Neen, ik lach niet met ne mens. Ik vind dit fantastisch. Heb jij je vrouw daar iets van verteld?

Erwin Hoe zou ik daarover moeten beginnen?

Fons Zeg gewoon dat ge van een fruitwinkel gedroomd hebt. Groenten en fruit. En toon met je handen.

Erwin Er staat een vrachtwagen met flessen stikstof; lossen?

Fons Laten lossen. Zorg dat de papieren in orde zijn. En doe nu maar verder. Werken, werken!

Erwin Met werken is het ook niet te verdienen.

Fons Wat?

Erwin Och, gij verstaat dat toch niet.

Fons Ik versta alles, maar niet alles tegelijk. En 's morgens versta ik sommige dingen niet. Vóór 10 uur moet ik mijn hersenen nog laten acclimatiseren. Ze hebben veel aanpassingstijd nodig. En na 10 uur denk ik aan mijn vrouw. Om 12 uur aan mijn twee boterhammen met kaas en nadien denk ik aan 't weer: liefst geen regen als ik met de fiets naar huis tuf.

Erwin Had je vrouw niet leren autorijden. (naar af)

Fons (net voordat Erwin afgaat)
Zeg, en laat het niet aan je hart komen.
(toont) Tomaten, bloemkolen.

Ilse (op met papieren, ziet nog net hoe Erwin weggaat met handen gevormd om de
grootte van de bloemkolen aan te duiden, ook Fons toont zoiets)

Morgen, Fons.
(toont ook met haar handen, zoals Erwin)
Wat was dat? Ik versta dat niet.

Fons Dat is normaal. Bloemkolen. Heeft niet zo veel met het werk te maken.
Alhoewel...Neem een stoel en zet je even.

Ilse Ik heb het druk vandaag en die nieuwe directeur...

Fons Is er weer een nieuwe? Het lijkt hier wel een rusthuis of een opvangkamp. Weer ene
die ze in Brussel niet meer konden gebruiken zeker?

Ilse (zet zich, geeft de papieren aan Fons)

Fons Is er iets bij dat ik moet lezen?

Ilse 't Is te zien...De gewone dienstmemo's...

Fons Dat is goed. Dat behoudt de tewerkstelling. Van niets iets maken. Van iets
onbelangrijks een zaak van leven of dood maken is in orde.
(neemt de papieren door en meteen in papiermand)

Ilse Er was ook iets bij over interne promotiekansen. De nieuwe directeur wil dat
iedereen zich schrap zet. Studeren, inzet...Examen, promotie.

Fons Promotie, dat is voor de grootwarenhuizen. En nu geachte dames en heren...

Ilse Hij meent het.

Fons Ik ook. Vandaag in promotie, onze afdeling groenten en fruit: worteltjes, spinasie
en...

Ilse (toont) ...bloemkolen!

Fons (lacht) Hoe kun jij dat weten!

Ilse Ik heb gisteren...

Fons Spaar me een beetje...

Ilse Wat?

Fons Je hebt wat meegemaakt en...

Ilse Zo zou je dat kunnen noemen...

Fons Je bent al de tweede. Ik ben geen biechtvader. En nieuwsgierig ben ik helemaal niet.

Ilse Wat ben jij vandaag in een slechte bui zeg. Ik weet echt niet waarom men je de bijnaam Plezant Fanske gegeven heeft!

Fons Dat was vroeger toen de mensen nog konden lachen.

Ilse Ik heb een jongen leren kennen...

Fons Zie je wel! Vooruit dan maar. Vertel!

Ilse Na een kwartiertje, vroeg hij mijn maten al.

Fons Maten?

Ilse De afmetingen, zou jij zeggen.

Fons Dat zal een wiskundige zijn. Oké, en nadien?

Ilse Hij stelde voor om iets te gaan drinken.

Fons Daar kan ik inkomen. En wat heb je gedronken?

Ilse Een pilsje.

Fons En hij?

Ilse Een waterke.

Fons Gene juste. Naar ander materiaal uitzien. En wie betaalde?

Ilse Ieder 't zijn.

Fons Een profiteur. Op water kunt ge niet vrijen. Loopt er niets anders meer rond? Met

uw maten en gewicht kunt ge toch iets anders aan de haak slaan?

Ilse Hij kende je.

Fons Dat is helemaal geen referentie.

Karl (de nieuwe directeur op- nogal een afwezig figuur- met fototoestel in de aanslag, kijkt rond en stapt verder. Ilse noch Fons hebben hem gezien)

Ilse Hij was goed sexueel voorgelicht, zei hij.

Fons En was hij voor de rest normaal?

Ilse Voor zover ik kon zien wel.

Fons Goed kijken, kindje. Vrijlustige jongens moet je in perspectief bekijken. Poten en oren. Had hij grote handen?

Ilse (lacht) Omdat zijn vader dacht dat hij nogal traag van begrip was, heeft die zelfs tekeningskes gemaakt. Bij wijze van voorlichting, sexuele voorlichting.

Fons Hij had beter een demonstratie gegeven. Afmaken en naar wat anders uitkijken. Op een plat waterke kunt ge toch niet vrijen! De volgende!

Jeroem (chef van Fons, op, blijft staan, kijkt rond)
Morgen! Loopt alles, Fons?

Fons Er loopt wat, er zit wat, er hangt wat...druk, chef.

Jeroem Dat dossier van de herschikking van het magazijn, bedoel ik!

Fons 10 uur, dacht ik. Of ben ik mis? Ik laat Erwin het wel brengen...We hebben nog wat te bespreken...

Jeroem Ik hoorde iets van...plat waterke.

Fons Het kerstfeest van de kinderen van het personeel. Ik speel Sinter Klaas, dat weet je toch?

Jeroem Je haalt weer het een door het ander.

Fons Soms moet dat. Sinds die burelen hier geen deuren meer hebben, kan iedereen binnenlopen. En midden in een gesprek. Ik kan best begrijpen dat sommige mensen stress krijgen.

Jeroem Ik kom straks nog eens langs.

Fons Best. Ik kan hier niet weg.

Jeroem (af)

Ilse Je bent nogal hard met je chef.

Fons Ik ben benoemd. Heb geen kansen meer om te verhogen. En ik heb geen belangstelling voor bazen. Ik wil mezelf zijn en blijven. En mijn vrouw is nooit beschikbaar geweest. Op de bedrijfsfeestjes moest ze met mij dansen en niet de bazen. En laat me nu gerust. Ik moet dat dossier nog afwerken. 10 uur. Je hoorde het toch zelf?

Ilse Vroeger kon men met jou nog eens rustig praten. De laatste tijd...

Fons Ilseke, mijn kind, ik leef tegenwoordig hier in een toestand waarin ik soms mezelf niet meer ben. Te veel werk. Onnozel werk. De papieren winkel.

Ilse Dan ga ik maar. Zijn je telefoonlijnen gestoord?

Fons Het magazijn heeft meerdere toestellen die op dezelfde lijn staan. En 's morgens hoor ik nogal over storing klagen. Maar de dag is lang.

Ilse Dan bel ik straks nog wel even. (naar af)

Fons Tweenzestig, tachtig, tweennegentig. (zouden dat de maten van Ilse kunnen zijn...)

Ilse (draait zich om, af)

Verlichting op linker speelvlak uit.

=====

TWEEDE SCENE

Verlichting op rechter speelvlak aan.

Fien (gekleed in kamerjapon schikt wat papieren, bekijkt zichzelf in een klein spiegeltje, zet zich in zetel)

Alice (op in kamerjapon, maar met gekamd haar...)Hallo...Ik ben te laat zeker?

Fien Daar let ik al lang niet meer op. Jij komt altijd op tijd, peis ik.

Alice De tijd kan aangepast worden. De regering doet dat ook. Jaren terug was er ne verstandige kerel, die terug de zomer- en wintertijd uitvond. En nu zitten we nog altijd met die plaag. Niemand weet waarvoor het dient, maar het is er.

Fien Er is zoveel waarvan ik niet weet waarvoor dat dient. Zet je maar. Als ge lang moet staan, wordt ge vlug ouder. Spieren ontspannen is belangrijk voor een lang en gelukkig leven las ik 'n tijdje terug.

Alice Ik denk dat ik alleen klieren heb.
(zet zich)

Fien Dat zal ook wel voor iets goed zijn. Zwart?

Alice Zet alles maar op het tafeltje.

Fien (zet thermos met koffie, melk, koekjes, twee tassen en twee ondertassen op het tafeltje. Drinken koffie gedurende het gesprek.)

Alice (heeft ondertussen behaaglijk de twee voeten op het tafeltje gelegd, kijkt naar haar zus, die alles schikt en de koffie schenkt. Laat zich bedienen.)
Die doos koekjes is nu wel bijna leeg zeker?

Fien Waarom?

Alice Ik ken de smaak al van buiten. De prikkeling ervan is weg. Maar de tijd van de verjaardagen breekt aan. Jammer dat ze in ons familie allemaal in november en december verjaren. Zo wat gespreid over het jaar zou beter geweest zijn...

Fien Ons vader was alleen in de lente actief. En zijn vader zal ook zo geweest zijn. Een familietrekje.

Alice Nog een paar dagen en de pralines komen eraan.
(ziet pakje papiertjes op de tafel liggen, pakje dat Fien samengebundeld heeft.)
Wie heeft hier zo een kattengeschrift?

Fien Dat moet ge Fons maar zelf zeggen.

Alice Heeft hij dat geschreven? Dat lijken wel een soort van gedichtjes.

Fien Hij doet het al jaren.

Alice Wat? Het of dit?

Fien Gisteren was hij weer in een beste bui en dan moet hij papier hebben.

Alice En dan doet hij het weer? Het is dan eigenlijk meer een soort handleiding. Een plan waarnaar de handeling geschiedt?

Fien Al wat hij doet, doet hij al jaren. Zo maar en meestal zonder nadenken. Zoals eten en slapen en alles wat ertussen kan gebeuren.

Alice Het gebeurt dan allemaal automatisch. Of bijna?

Fien Bijna.

Alice Zoals...

Fien Mijn voeten wassen. Mij uitkleden.

Alice Voeten wassen? Utkleden?

Fien Wel ja, hij ziet het aan mijn ogen, zegt hij. En om het lang te laten duren, en op onze leeftijd is dat nodig, begint hij met eerst mijn voeten te wassen. Van kop tot staart, zegt men. Hij begint dus aan de voeten.

Alice En terwijl een zacht muziekske...

Fien Dat is bijkomstig. 't Mag ook het nieuws zijn.

Alice BRT of VTM?

Fien Den Hollander!

Alice Den Hollander?

Fien Iedere keer dat ze daar nou, nou zeggen, schuift hij een beetje op naar boven. Het geeft wat ritme aan de beweging.

Alice En?

Fien Ge denkt toch niet zeker dat ik alles ga vertellen. Zo na een uurtje is alles afgelopen. Hij krijgt dan zijn beloning.

Alice Wat?

Fien Zijn beloning. Een tasje chocolademelk. Heet en zoet.

Alice Dat was spannend.

Fien Het spannendste viel wel net buiten het verhaal, spijtig hé?

Alice Ik zie het wel zitten.

Alice (bekijkt papiertjes aandachtiger) Ik denk dat het gedichtjes zijn, maar die tekeningskes die erbij staan, doen me twijfelen.

Fien Hij is maar een gelegheidsdichter, maar het komt recht uit zijn hart. Gemeend.

Alice Doet hij dat al lang?

Fien Jaren. Dat zei ik toch!

Alice Dan heeft hij al kilo's gedichten geschreven?

Fien Dat zou best kunnen. Vroeger was dat WC-werk. Nu scheert hij zich met een scheermachien zonder draad en dat kan best op de WC. Het gezoem van dat machientje versnelt de activiteit. Hij noemt dat rationeel tijdsgebruik. Dus geen WC-gedichtjes meer. Maar die hij nu maakt zijn echter, gevoeliger.

Alice Ik wist niet dat hij zo gevoelig is.

Fien Zijn gedichtjes, dat is een en al gevoel. Maar hij heeft nog meer gevoeligheden.

Alice Noem eens op?

Fien Wel, als ik zeg dat hij de gazon moet afrijden, of helpen bij het behangen, of...

Alice Hij werkt precies niet graag, is 't dat wat ge wilt zeggen?

Fien Zo heb ik het niet bekeken. Niet graag werken? Hij doet alles wat ik hem vraag.

Alice Maar ge vraagt niet veel, zeker?

Fien Ietske te veel, denk ik.

Alice Mannen zijn van nature lui, niet?

Fien Dat zou ik zo niet durven zeggen.

Alice Ik wist niet dat hij gedichten maakte.

Fien Als ge alles weet heeft veel geen zin meer. De laatste koekjes uit de doos zijn even lekker als de eerste, niet?

Alice Ik zal echt niet kwaad zijn als we aan de pralines toe zijn.

Fien We hebben het toch ver geschopt, niet?

Alice Wat bedoelt ge?

Fien Wel, zie ons hier nu zitten?

Alice Zitten? Gewoon.

Fien Onze mannen zijn uit werken en wij hebben een hele dag voor ons alleen.

Alice Zij zullen zich op hun werk ook wel amuseren, denk ik. Daarbij Frans verdient nu 2.000 fr. meer per maand. Dat maakt het toch ook plezanter.

Fien Fons moet daar allemaal niet veel van hebben. Hij is de koning te rijk op zijn bureauke.

Alice Maar 2.000 fr. is toch 2.000 fr. Een klein beetje wat inspanningen en hop: promotie!

Fien Wat voor inspanningen heeft Frans daar voor moeten doen?

Alice Studeren. Dikke boeken van buiten leren.

Fien Dan is hij véél verstandiger dan ik dacht.

Alice Ge kunt altijd iemand onderschatten.

Fien Voor zo'n djoppeke, zo studeren?

Alice Vroeger had hij vuil werk en was moe als hij thuiskwam. Nu is hij proper gekleed, is niet moe en verdient nog 2.000 fr. meer per maand. Ik vind dat hij zich verbeterd heeft. 't Loonde de moeite!

Fien Eigenlijk is dat niet juist. Voor vuil en zwaar werk wordt men niet betaald.

Alice 't Is de verantwoordelijkheid en de kennis die het loon bepaald. Om uw handen zwart te maken kan men toch niemand betalen?

Fien En wat doe je dan met die te lui zijn om hun handen zwart te maken?

Alice Verantwoordelijkheid, plichtsbesef...

Fien Wat is verantwoordelijkheid?

Alice Zorgen dat er niets uit de hand loopt.

Fien Niks uit de kraan dat snap ik. Uit de hand?

Alice Zorgen dat alles goed marcheert. Zorgen dat iedereen content is. Onregelmatigheden melden aan de chef.

Fien Verklikker spelen. Wat doet Frans eigenlijk?

Alice Hij is chauffeur van zo een machine dat het gras afmaait. Hij is verantwoordelijk voor 35 km grachten van de gemeente. Niet niks. En hij moet zorgen dat de twee werkmannen, die bij hem zijn, altijd werken.

Fien Rijdt hij met zo een groot machine? Dat is niet niks. 't Zal wel plezant zijn. En dan nog 2.000 fr meer krijgen dan dat werkvolk.

Bruno (in pyjama op met veel hoofdpijn) Ik hoorde iets van 2.000 fr. Is dat wel normaal zo 's morgens over geld spreken?

Fien Frans heeft promotie gemaakt. 2.000 fr. per maand. En hij moet niet meer werken. Alleen maar met een machine rijden en...

Bruno En moet hij de mazout niet betalen?

Alice Twee duizend frank. Niet zo veel. Maar toch de moeite.

Bruno 't Zal mee op zijn met de rest. Ge koopt een schoner kleedje, échte juwelen...

Alice Ik draag nu ook échte juwelen.

Bruno Echte plastiek. Die van vorige zondag dat was écht materiaal, maar enkele weken

terug: zuivere plastic.

Alice Ge moet gij zo niet naar getrouwde vrouwen kijken.

Bruno 't Was waarschijnlijk toevallig. Moeder: ik ben verliefd!

Fien Is dat niet wat vroeg, Bruno?

Alice Hij is toch oud genoeg?

Fien Hij moet nog twee jaar studeren.

Bruno Ik moet nog eerst wat oefenen. Tegenwoordig trouwt men niet meer op zijn twintigste. Enkele pasjes naar links en enkele pasjes naar rechts en een pasje vooruit...

Fien Ge moet er niet te vroeg mee beginnen.

Bruno Dat heb ik vroeger gedacht, maar tegenwoordig zie ik van alles. Als ik te lang wacht, moet ik met wat anderen niet willen content zijn.

Alice Vertel eens wat...

Bruno Ik denk dat het zal meevallen. Jaja, dat peis ik.

Fien En van waar is ze?

Bruno Dat heb ik allemaal niet gevraagd. Ik heb ze goed bekeken en dat viel mee.

Fien Maar zo begint ge toch niet te vrijen?

Alice Hoe ver staat ge er al mee? Wat is er al gebeurd en wat zijn de plannen?

Bruno Ik peis...Ik zou een nieuwe "plastron" (das) moeten kopen, en een nieuw pak en nieuwe schoenen.

Fien Dat allemaal? Ik wist niet dat vrijen tegenwoordig zoveel geld kost.
Verlichting op rechter speelveld uit, linker speelveld aan.

DERDE SCENE

Een draagbaar radiootje speelt zachte muziek. Staat opgesteld voor de rij bloemen. Fons is bezig de bloemen te gieten.

Fons Bloemen is eigenlijk een vrouwenzaak. Ten onrechte. Men maakt heel het geval kapot. Dit is voor vrouwen, dat voor mannen en dat...De meeste bloemen worden door mannen gekweekt en de vrouwen krijgen ze meestal aangeboden tegen de symbolische prijs van drie kussen. Ik krijg er maagkrampen van als ik eraan denk.

(neemt bloempot, steekt die vooruit net alsof hij die een vrouw aanbiedt, geeft drie symbolische kussen (één links, één rechts, één links))

Wat heb je daar nu aan? En terwijl er gekust wordt beweegt men met zijn lippen in het ijle. Da's toch niks!

(zet bloempot terug behoedzaam op zijn plaats, zet radiootje af.)

Erwin (op) Zeg meester...

Fons Is 't voor 't werk of...

Erwin Ik heb eerbied voor mijn chef, ik ben werklustig,...

Fons En ik durf me bij het werk gaan neerzitten of gaan bijliggen.

Erwin Zeg, Fons...

Fons Meester Fons!

Erwin Serieus nu...

Fons Ik ben altijd serieus. Vooruit vertel. Ik heb het héél druk vandaag.

Erwin Dat kan niet. Enfin...

(kijkt van bloemen naar tas, waarin de boterhammen zitten)

En? Kaas?

Fons Zijn dat uw zaken?

Erwin Eigenlijk wel en eigenlijk niet.

Fons Dus: niet!

Erwin Zo zou ik het eigenlijk en feitelijk niet durven zeggen. Ik kom je wat goede raad geven.

Fons Gij? Goede raad? Dat is iets nieuws. Kom op!

Erwin Kaas?

Fons (toont tas, opent, toont twee boterhammen.)

Kaas, zoals bij de meeste mannen met een spaarzame vrouw!

Erwin (kijkt in tas, ziet potje met chocolademousse, toont dat)

Toch niet slecht! Gaat ge reclameren?

Fons Ik zal vroeg of laat toch wel iets moeten gaan doen. Ik denk dat ik het eens goed zal gaan zeggen!

Erwin Dàt zou ik niet doen!

Fons En waarom niet? Ik zeg toch wel wat ik wil zeker!

Erwin In orde.

Fons En dan?

Erwin Kent ge Lowieke, de ploegbaas van de lassers?

Fons Die kleine dikke?

Erwin Vorige week deed hij zijn brooddoos open en het was gene kaas.

Fons Wat dan wel?

Erwin Niks, helemaal niks. Gewoon bloot brood. Zelfs geen margarine. Zes sneetjes brood zoals ze uit de broodzak kwamen.

Fons Ik zou dan wel op mijne poot spelen!

Erwin Dat dacht hij ook. Nog voordat we uitgelachen waren had hij de telefoon al vast. En hij was niet mals voor zijn vrouwke.

Fons Als ge dat niet doet, krijgt ge helemaal niks meer.

Erwin Dat dacht Lowieke ook. Tot de volgende dag. Hij deed zijn brooddoos open en...

Fons Twee met kaas, twee met boerenham, twee met viervruchtenconfituur?

Erwin Hij deed zijn doos open en ze was helemaal LEEG.

Fons Pech! En hoe is dat afgelopen?

Erwin Vlamme ruzie thuis en nu heeft hij iedere dag een potteke confituur bij en een doosje van de supermarkt.

Fons Zie je wel!

Erwin Ja, maar zijn vrouw woont terug bij haar moeder.

Fons 't Zal dan al wel een hele tijd scheefgezeten hebben!

Erwin Zou kunnen, maar de brooddoos is altijd met zachtheid te benaderen. Beter kaas dan niks.

Fons Maar ik heb toch niet te klagen. Kaas en chocolademousse! Is die vrachtwagen al gelost?

Erwin De vrachtbrief was in orde. Het werkvolk is bezig. Als ze gedaan hebben zal ik eens gaan kijken. Bij onze firma werkt wie wil werken. Een leutig fabriekske, hé?

Jeroem (op, blijft staan, kijkt naar Fons, Erwin.)
Er staan twee vrachtwagen!

Erwin Als ze maar niet gaan lopen!

Jeroem Zou je niet eens gaan kijken? We werken nu wel op een leutig fabriekske, maar iemand moet toch iets doen, niet?

Fons Twee vrachtwagens? Dan is er werk aan de winkel, Erwin!

Jeroem (tot Fons) Ge moet dat werkvolk wat meer in beweging houden.

Fons Ja, eigenlijk moet er gewerkt worden. Het is niet genoeg dat de broekspijpen bewegen: werken!

Erwin 'k Zal het hier allemaal alleen doen! (af)

Jeroem Heb je de dienstmemo's al gelezen?

Fons Natuurlijk! Er was er zelfs eentje bij van de directeur.

Jeroem Promotie. Rangverhoging.

Fons Studeren!

Jeroem Juist. Je hebt de goede sfeer te pakken. Er waait een nieuwe wind door dit bedrijf.

Fons Wind? Ja? Als 't maar geen regenvlaag wordt. Ik moet met de fiets naar huis, zie je...

Jeroem Ze waren allemaal wat ingedut.

Fons Daar heb ik nooit iets van gemerkt.

Jeroem Als je zelf slaapt zie je niet of de anderen wakker zijn!

Fons Dat is zo iets als: in 't land van de blinde is de eenoog koning. Maar in de donkeren zien alle katten grijs. Wat zei je, Jeroem? Slapen?

Jeroem Bij wijze van spreken. Er was hier een sfeer van gelatenheid, van rust...

Fons Die rust moet blijven. Rust is belangrijk.

Jeroem Rust, roest.

Fons Rustig werken, altijd werken. Rustig nadenken, altijd nadenken. Dat is belangrijk.

Jeroem Sfeer. Werksfeer. Inzet.

Fons Gij zijt ergens opgewonden zeker? Waren er vorige week geen lessen van een psychologenbureau? Zo van die mannen die het warm water uitgevonden hebben?

Jeroem Wij volgen regelmatig bijscholing. Omgaan met mensen wordt met de dag complexer.

Fons Vroeger was het werkvolk ongeschoold en kon alleen zweten en vloeken.

Jeroem Vloeken kunnen ze nu nog.

Fons Die er goesting voor hebben. 't Is de fout van de bazen dat het werkvolk vroeger veel vloekte!

Jeroem De bazen?

Fons Natuurlijk. Die dachten dat ze het met witte negers te maken hadden. Roepen en tieren was een bekende eigenschap van wie baas was. En vermits ze bijna allemaal Frans spraken, want dat paste bij hun stand, heeft de Vlaming dat geleerd. Als ge "nondedju" vertaalt dan wil dat zeggen "nom de Dieu".

Jeroem Wel eigenaardig dat sinds "de bazen" een andere aanpak huldigen, er minder

beweging in 't werkvolk zit.

- Fons Sinds de bazen niet meer vloeken, zweten de arbeiders minder wil je zeggen?
- Jeroem Ja,...
- Fons Met zweten wordt de bankrekening niet méér gespijst. De werkmens is verstandiger geworden en ik wil daarmee niet zeggen dat zweten ongezond is.
- Jeroem Inzet, Fons. Inzet.
- Fons De firma's betalen de laatste jaren veel geld aan studiebureau's en alles wordt op papier schoon uitgedokterd, maar waar staat de werkmens? Wie komt er op een verstandige manier eens met zijn medewerkers praten.
- Jeroem Ik. Dat zie je toch?
- Fons Al wat ge tegen een baas zegt, kan vroeg of laat tegen je gebruikt worden.
- Jeroem Er moet een nieuwe wind waaien.
- Fons Een nieuwe wind?
- Jeroem Juist.
- Fons Werknemers moeten terug kunnen opkijken naar hun baas.
- Jeroem Dat is de basis van de nieuwe relatie. Goed opgemerkt.
- Fons Bazen met inzet, kennis en menselijke warmte. Eerbied en waardering.
- Jeroem Dat zijn de sleutelwoorden van de nieuwe directie. En de nieuwe directeur loopt er voor in vuur en vlam.
- Fons Hij zal zijn achterste wel vlug verbranden.
- Jeroem Fons, gij zijt een waardevolle medewerker. Ik waardeer uw inzet. Dit gesprek heeft me weer eens tot nadenken aangezet. Ik zal straks nog eens goed analyseren.
- Fons Maak het niet te moeilijk. Want eigenlijk is alles eenvoudig.
- Jeroem Ik dacht eens met je te praten over promotie. Ik ben er van overtuigd dat gij voor een rangverhoging in aanmerking komt. Wat studeren en je inzet kanaliseren... Men mag zijn talenten niet ongebruikt laten oproesten. Enfin: ik kom straks misschien nog wel even langs. Inzet en centen gaan samen! (af)

Fons Als ik meer verdien, dan kan mijn vrouw meer opdoen. Op 't einde van het jaar is de schuif altijd leeg.

(telefoon rinkelt)

Fons Nooit aanstonds opnemen, gouden regel nummer één. (telt) drie, vier, vijf!
(neemt op, gesprek met Ilse van het secretariaat.) Hallo? Maar natuurlijk! Met Fons. Boos? Maar neen, kindje! Fons is nooit boos, hoogstens dwaas, onevenwichtig of ondoordacht. Maar na iedere bui val ik steeds op mijn pootjes. En doe terug normaal. Het leven gaat verder, niet? Natuurlijk, suske, natuurlijk. Straks of morgen met de post. Maar mannen zijn als roofdieren. Ze willen een vrouw bezitten, alhoewel...Ja, dat is goed. Goed!

(telefoon neer)

Het leven is meer dan boterhammen met kaas.

(verlichting uit op linker speelveld, aan op rechter speelveld)

VIERDE SCENE

Fien (leest de krant)

Alice (op, met boodschappentas)
Dat gaat nu toch te ver...

Fien Wat?

Alice Het brood is weer opgeslagen. Lucht, water en een beetje bloem...

Fien En bewaarmiddel!

Alice Dat gaat nu toch te ver! Met een kilo bloem bakt men brood voor een heel dorp.

Fien 't Is de prijs van het bewaarmiddel dat ge betaalt. Denkt gij dat dat brood zonder reden zo zacht blijft? In Amerika verkopen ze al brood dat een maand vers blijft en als het te oud is geworden, dan kunt ge dat nog gebruiken als spons om de auto te wassen.

Alice Waar is de tijd van vroeger! Echt brood. Wat zegt Fons van zo'n brood?

Fien Hij eet dat niet.

Alice Neen?

Fien Ik koop brood bij een goede bakker.

Alice Ge zijt toch niet slecht gezind zeker?

Fien Omdat ik gestoord wordt bij het lezen van de gazet?

Alice Misschien. Ik kom hier binnen en...

Fien Ge kwam hier binnen met een groot lawaai. Wat heb ik met brood te maken?

Alice Ge kon me toch gelijk geven?

Fien Ik zou niet weten waarom. Gelijk dat moet ge hebben, dat krijgt ge niet. En wie graag gelijk krijgt is ne sukkelaar.

Alice Ik voelde meteen toen ik binnen kwam dat, allee...

Fien Luister eens Alice: ge komt hier twee tot drie keer per dag binnenvallen. Ik denk

zelfs dat ge meer hier zit dan thuis. 's Morgens komt ge koffie drinken omdat Frans dan alleen thee verdraagt. Zijn maagske...'s Middags speelde voor slechte gazet en 's avonds zijt ge geïnteresseerd in het een een ander. Ik kan toch niet staan glimlachen, iedere keer dat gij in mijn territorium komt?

Alice Ik kan toch niet als een hond aan de deur staan blaffen om te zeggen dat ik op komst ben?

Fien Neen, dat zou moeilijk gaan. Ik zou het wel graag horen. Zo het geluid van een Mechelse scheper zonder tanden.

Alice Bij de Dikke is ingebroken.

Fien De Dikke? Welke dikke?

Alice Bij boer Janssens.

Fien Ah, bij die dikke. Boer Janssens. Ja, da's ne dikke. Heeft veel geld en meer dan voldoende gewicht. Wanneer is dat gebeurd?

Alice 'n Paar dagen geleden.

Fien Vroeger wist iedereen alles, nog dezelfde dag.

Alice Toen gebeurde er niet veel.

Fien En als er nu iets gebeurt, dan weten dat maar enkele mensen.

Alice 't Zal de mensen zo niet meer interesseren.

Fien En er zijn geen echte "dorpsgazetten" meer. Wat is er gestolen?

Alice Niet veel, maar alles is overhoop gegooid. Alle kasten leeg en alles op een hoop.

Fien En wat is er dan wel gestolen?

Alice Een gouden Krugerrand en zijn trouwring.

Fien ne Trouwring moet ge dragen dan kunnen ze dat niet stelen. Was dat alles?

Alice Al zijn legkippen hadden ze ook meegenomen. De haan kon vluchten.

Fien Daar is toch niet veel vlees aan.

Alice De politie had de haan 's anderendaags al gevonden en heeft die twee dagen in 't oog gehouden. Als die haan ergens in een kippenhok zou gekropen hebben, dan

konden die kippen misschien terug gevonden worden. Slim van de politie hé?

Fien En wat is er met de haan gebeurd?

Alice Boer Janssens heeft hem de nek omgewrongen.

Fien Dat is het leven. De koffiepote staat er nog van deze morgen. Dezelfde tas maar nemen zeker? Dat spaart wat Dreft (afwasmiddel) uit.

Alice (zet zich, schenkt twee tassen koffie in, drinken)
Die van de bank zei dat onze Frans een s erieuze opslag gekregen heeft.

Fien Dan kunt ge misschien ook al echt brood kopen.

Alice En het Snorretje van de gemeente, die magere die nu schepen van de vuilkar is,...

Fien Schepen van de vuilkar? Schepen van Openbare Werken, zeker?

Alice Ja, zo iets.

Fien En wat is het nu van die snor van de vuilkar?

Alice Hij zei me dat onze Frans nog opslag kan krijgen.

Fien Dat zie ik dan wel als ge eens een doos koekjes meebrengt. Zo van die koekskes waarvan ik de smaak niet van buiten ken. Waar nog wat prikkeling inzit.

Alice Gij lacht ook graag, h e?

Fien Maar ik eet ook graag koekskes. En ik moet daar niet voor verjaren.

Alice Volgende donderdag, zeker?

Fien Ze zeggen dat, ja.

Alice Dat zal wel meevallen. Verjaren...

Fien Ik heb al een bak trappist, twee pakskes koffie en een fles cognac gekocht.

Alice Ja, alles kost tegenwoordig veel geld. Maar de cadeaukes, dat is een feest. Al die pakskes openmaken...

Fien Daar ben ik zo bang niet van. Maar die een groot pak brengen met veel gazettenpapier en het plezant vinden dat ik daar een halve dag mee bezig ben en nadien nog harder lachen als er alleen maar iets voor de grap in steekt werken op

mijn zenuwen. En gewoonlijk zijn dat diegenen die ook de kurkentrekker weten liggen.

Alice Frans lacht ook nogal graag. 't Is een brave vent.

Bruno (op, heeft hoofdpijn) Mijn hoofd, mijn hoofd!

Fien Doet het ergens pijn?

Bruno Mijn hoofd, mijn hoofd.

Fien Daar kan het zeer doen, dat geloof ik.

Alice Daar is niets aan te doen. Alleen hopen dat het zo vlug mogelijk zakt, naar de tenen toe. Eens dat het aan 't zakken is, kunt ge aspirientjes gebruiken.

Bruno Kan dat een soort migraine zijn?

Alice Neen, dat kan niet.

Bruno En waarom niet?

Alice Voor migraine zijt ge veel te jong. En migraine is meestal een vrouwenziekte. Vrouwen die de dertig gepasseerd zijn kunnen dat krijgen. Maar geen jonge snaken.

Bruno Dan zijn het misschien de mazelen, of iets anders.
Nooit zo'n hoofdpijn gehad. Ook studenten kunnen pijn voelen.

Alice Wacht eens...kan dat niet komen van altijd maar op dat liefke te denken?

Fien Zo zot zal hij wel niet zijn. Hij moet studeren. Formules van buiten leren.

Alice En toch denk ik dat het van de liefde komt. Dat denken aan dat schatje...Ze weet het toch...Hoe hebt ge dat ook weer gezegd?

Bruno Maar tante toch! Mijn hoofd staat op barsten en gij probeert nog de pieren uit mijn neus te halen...

Alice Hoofdpijn, hoofdpijn. Ge moogt de moed niet te vlug laten zakken. Het gaat vlugger over dan ge denkt. Jonge mensen wennen aan alles en als het wat zakt zal alles eens zo mooi zijn. Gij zijt jong en een schitterende carrière staat je nog te wachten.

Bruno Maar dan zonder hoofdpijn, hoop ik.

(verlichting uit op rechter speelveld, aan op linker speelveld.)

=====

VIJFDE SCENE

- Fons (met stapeltje papiertjes in de handen, sorteert, noteert, op een rustige manier)
Vroeg of laat schuiven ze me een pianoklavier onder de neus en een TV met cijfertjes en lettertjes, of geef zo'n ding de naam van computer. Ze kunnen dan precies te weten komen om welk uur ik welk papiertje behandel.
- Manu (de directeur met fotoestel in aanslag op. Maakt als directeur een eerder onzekere indruk. Maakt een foto met flits van Fons, die schrikt van de lichtflits en opkijkt.)
- Fons Verd...(ziet dan dat het de directeur is)
- Manu Ik heb je laten schrikken...(verontschuldigend)
- Fons Als ik in de papieren zit dan schrik ik zelfs van telefoongerinkel.
- Manu En je hebt zelfs drie telefoontoestellen...
- Fons Ja, en ze werken ook.
- Manu (naar Fons toe, met uitgestoken hand)
Ik ben Manu, de nieuwe directeur. Ik maak foto's van al de medewerkers. Ik heb een fotografisch geheugen en wil al de medewerkers leren kennen. Ik heb al twee albums vol met foto's: dat is fantastisch. Mag ik gaan zitten, stoor ik je niet te veel?
- Fons Voor de grote baas maak ik altijd tijd. Gij zijt de eerste directeur die hier eens komt kijken. In al die jaren.
- Manu En hoelang is dat al...al die jaren?
- Fons Al meer dan vijfentwintig jaar.
- Manu Dat is lang. (zet zich) Weet je wat mijn eerste taak was toen ik deze functie aanvaardde? Natuurlijk weet je dat niet! Ik bracht een bezoek aan onze psychologische afdeling. Het resultaat was dat ik meteen een snelcursus fotografie ging volgen. Zwart-wit. En zie nu heb ik al meer dan honderdvijftig foto's gemaakt. Twee albums vol met namen en gezichten. Ik zal er nog wel enkele maanden mee bezig zijn. Ondertussen kom ik overal en leer zo mijn weg in de fabriek. 't Is groot en overal zie je achter hoeken en kantjes mensen werken. Dat is echt fantastisch. Ik denk nu al dat we het met minder personeel kunnen doen.
- Fons Ja?

Manu We schaffen het een en ander af. Dan moeten er minder mensen betaald worden. Ook WC's kunnen verminderd worden. Zo sparen we weer wat water en papier. Er kan nog veel bespaard worden, in dit bedrijf. Maar eerst moet ik mijn fotoverzameling afmaken. Dan zullen we natuurlijk iets moeten doen. Men verwacht dat van mij. Het zal veel inspanning kosten.

(kijkt op lange lijst, die hij uit zijn vestzak haalt)

Gij zijt Jeroem?

Fons Fons. Jeroem is mijn baas.

Manu (noteert) Jeroem, ...Fons. Ja, (bekijkt lijst) Fons. Wel, Fons, (geeft nogmaals een hand) ik hoop dat we prettig zullen samenwerken.

Fons Dat zal van mij niet afhangen.

Manu Goed. Goed. Er moet hier een nieuwe wind waaien. Opwaartse wind. Kracht, sterkte, inzet.

Fons Zal ik je iets te drinken aanbieden, directeur?

Manu Ja...heb je iets?

Fons Wij hebben hier een koelkastje en daar staat wel wat in.

Manu Goed. Dat is vriendelijk.

Fons (af en aanstonds terug op; gedurende Fons' afwezigheid kijkt de directeur rond. Fons toont twee flessen water en twee glaasjes)

Wat zal het zijn: blauw of rood? Rood zeker? Daar zit leven in. (bruisend water)

Manu (knikt terwijl Fons de glazen half vol doet.)

Fons Dat is zo de maat hier. Als je de glazen helemaal vol doet, is de fles vlug leeg. En dat is de bedoeling niet.

Manu Juist. We moeten allemaal besparen. Weet je: directeurs vroeger waren nogal nors en bijna niet te benaderen. De fabriek was van hun en wie niet genoeg zweette benadeelde hun persoonlijk. Zo leek het toch. Roepen en tieren was hun eigen. Het werkvolk was een kudde en de vakbond speelde voor schaapsherder. Sommigen konden lezen noch schrijven, maar dat evolueerde. Zware hamers en sleutels waar men met volle kracht moest aan trekken. Dan kwamen er de boormachines en het klein gereedschap. Van die zware hamers waren er nooit te weinig, maar boormachines nooit genoeg en nu klaagt men dat er te weinig computerschermen zijn. Een evolutie. De directeur die vroeger rond de koffiepauze achter een glas het

personeel controleerde en net voor twaalf uur in de buurt van de eetzaal was, is veranderd. Contact met de medewerkers. Niet veel praten: luisteren is de boodschap. Motiveren! Oor hebben voor hun noden. De nieuwe generatie van directeurs zijn sociaal voelend en erkennen de kwaliteiten van de medewerkers; het werkvolk is bekwaamer geworden en heeft ook gestudeerd. De kudde zijn bekwame individuen geworden; de schaapsherder overbodig geworden. Men moet de medewerkers motiveren, kansen tot doorgroeien geven. Promotie voorspiegelen.

(toont lijst met medewerkers- organigram)

Kijk, hier staat gij, Jeroem...

Fons Fons!

Manu Juist. Hier staat gij: Fons. Kijk eens wat een weg gij nog kunt afleggen?

Fons En die nieuwe generatie van directeurs...weten die ook wie er werkt en hoe groot de inzet en bekwaamheid van de medewerkers is?

Manu Natuurlijk. Als ze lang genoeg in dezelfde functie blijven. Natuurlijk. Maar soms groeien ze door of worden weggepromoveerd. Ik heb daar weinig ervaring in. Maar dat komt nog wel. Ik hoop dat de foto goed gelukt is. (recht) Ik vond het aangenaam met je kennis te maken, Fons. (geeft hand, af)

Fons (kijkt na, schenkt zijn glas helemaal vol en drinkt in een teug uit.)

(verlichting op linker speelvlak uit. Op rechter speelvlak aan.)

=====

ZESDE SCENE

- Fons (zit in zetel met op tafeltje een lege tas koffie)
- Fien (staat, kijkt naar zaal)
- Fons Ze zeggen dat Zwarte Piet altijd maar door die zwarte schoorstenen moet kruipen en daardoor van buiten zwart ziet.
- Fien Dat zal dan zo wel zijn. Zwart is zwart.
- Fons Zwart van buiten is niet erg.
- Fien Neen?
- Fons Met goed schrobben is dat te verhelpen.
- Fien En die kleren wassen dan? Wie doet dat?
- Fons Het wasmachine. Eén druk op de knop...
- Fien Ze moesten die mannen eens voor een tijdje huisvrouw laten spelen.
- Fons Dat zou kunnen. Zou best meevallen. Schatje komt van haar werk. Bonjour schattebout. Het vlees is al op, de benen kunt ge nog afknabbelen. En de aardappelen zijn al koud geworden. Maar ge ziet me graag, dus...En na het welkomskusje zou ik het aperitief opdienen.
- Fien Welkomskusje? Wat is dat?
- Fons Een vluggertje dat lang kan duren. Smaksmak, of smaaaak smakkkk.
- Fien En waarom geen koffie? Een geurende tas koffie?
- Fons Een bakje troost is voor de Hollanders en de mannen die zich op het werk vervelen! Firma's waar veel koffie gedronken wordt, wordt weinig gewerkt. Koffie drink je uit verveling.
- Fien En toch geniet jij van je bakje troost, als je thuiskomt.
- Fons Tegen beter weten in. Heb je nog niet door dat een mens zijn binnenste helemaal zwart aanbakt door al die zwarte koffie die door die schoorsteen moet?
- Fien Hoe los je zulk probleem op? Een schoorsteenveger met een kleine borstel?

Fons In ieder geval een schoorsteenveger.

Fien Ik zou niemand kennen die...

Fons Geen probleem. Cognac.

Fien Cognac?

Fons Zoek het niet te ver: cognac. Een smeermiddel voor arme schoorsteenpijpen. Cognac. Zelfs drinkbaar.

Fien Cognac?

Fons Ja, in de kast. Nog voor driekwart vol. Met een schroefdop.

Fien (af en terug op met fles cognac en glaasje)
Is de koffie te koud of te dik: gezanik. Is de koffie goed, geurend en...en...dan is het nog niet goed. Dan moet er een schoorsteenveger bij zijn. In plaats van een blozende appel te eten...
(schenkt in)

Fons Stop. Stop. Een klein beetje maar.

Fien Er zit toch nog iets redelijks in je.
(wil fles wegzetten)

Fons Met mate, maar regelmatig. Laat dat flesje maar staan. Het is zo leeg.

Fien Wat?

Fons Leeg, leeg...

Fien De mensen drinken te veel sterke drank.

Fons Cola of zo iets zou beter zijn.

Fien Juist!

Fons En dan zo dik worden als sommige Amerikanen, die leven van cola en hotdog. Een goed glaasje thuis is beter.

Fien Ja?

Fons Thuis heb je meer sfeer. En het is goedkoper.

Fien Maar thuis wordt je ook zat...

Fons Omdat een man wat vlug praat is dat nog geen bewijs dat men te veel gedronken heeft. Daarbij: zat is niet zo erg als zot.

Fien Van zat bekommt ge nog, nadien, wilt ge zeggen...

Fons Maar ook zot went. Er zijn er die zot doen en zo zat kunnen zijn zonder dat men er aanstoot aan neemt.

Frans (op, goed gekleed)
Ne zatte vent is een sukkelaar. En een zot heeft pech. Verstandige praat hé?

Fons Wij waren net met het voorspel bezig.

Frans Daar leek het precies op. Hoe ge begint telt niet, als ge de streep maar bereikt, niet? En als het gratis is, én ge tijd genoeg hebt...waar zijn we eigenlijk mee bezig?

Fons Ik met het voorspel. Gij, dat weet ik niet.

Frans Die schoon zwarte met dat jongeskoppeke, van die serie op de TV, ge weet wel wie ik bedoel?

Fien Dingeske? Die? Ja, dat is een schoneke.

Frans Die heb ik eens bij mij tussen de lakens gehad.

Fons Ja?

Fien Viel dat mee?

Frans Ze was al gevallen.

Fien Of dat mee viel?

Frans Ja, het was klasse!

Fien Ik wist niet dat gij...

Frans Uitbreiden van patrimonium. Verruimen.

Fien Ge valt me tegen.

Fons Ik bewonder je. Vertel op, kerel. Kan ik nog wat leren?

Frans Leren moet ge iedere dag doen. Iedere dag iets nieuws. Want iedere dag verdwijnt er een stukske uit je geheugen. Als je niet bijleert is na een jaar heel je computerprogramma leeg.

Fons En hoe is dat met dat zwartje afgelopen?

Frans Prima. Maar toen ik wakker werd had ik ons Alice vast.

Fons Van de ene ladder op de andere, zo kom je boven op het dak.

Frans Ik peis dat ik gedroomd heb.

Fien 't Was dus niet echt?

Frans Dat weet ik nog altijd niet. En eigenlijk wil ik het niet weten. Het was mooi, héél mooi. En ik heb nadien ons Alice nog wat geknuffeld en die vertelde 's anderendaags dat ze heerlijk geslapen had. Ze wist van niets.

Fons Heb ik nog eens horen zeggen.

Frans Ik heb nog dagen nadien met hoofdpijn rondgelopen.

Fons Het zal dan wel echt geweest zijn. Ja, plezier heeft ook zijn slechte kanten.

Frans Ik heb mijn hersens gepijnigd, gepijnigd. Ik weet het niet meer. Was het nu echt waar en ons Alice die van niets meer wist...

Fons Ge hebt dan toch hoofdpijn gehad, dat is al iets. Wie niets heeft staat met lege handen.

Alice (op, blijft in de deuropening staan, tot Frans)
Ik was op zoek.

Frans Dat is een goed teken. Voor het huwelijk zoekt de jongen het meisje en nadien zoekt de vrouw de man. Dat hoort zo.

Alice Ge had toch ten minste kunnen zeggen waar je naartoe ging.

Frans Ik stond voor een verkeerde deur en ben dan maar binnen gegaan.

Fons Ze stond niet open, want we waren aan 't vrijen en dan is de deur altijd toe. Bij ons toch.

PAUZE

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E S C E N E

Kantoor van Fons. 's Morgens.

Fons (zit aan bureau, met verzamelmappen) Je zal hem gaan krijgen, onze baas. Fons, jong, dat verslag dat ge gisteren om 10 uur moest klaarmaken...Jaja, dat was klaar! Maar het leek meer op een opstel van een twaalfjarige dan een verslag betreffende de goede werking van onze dienst, zoals ik trouwens uitdrukkelijk gevraagd had.

Fons...Als 't niet met zijn goesting is, dat hij het dan zelf doet! Bazen geven altijd hun werk door aan ondergeschikten en wie laag op de ladder staat...

Erwin (op, zuivere werkkleding) Weer een prachtige dag, hé baas Fons?

Fons Alle dagen zijn prachtig. Het weer heeft er wat mee te maken, maar de mensen waarmee ge te maken hebt véél meer.

Erwin Slecht gezind? Het leven is meer dan een boterham met kaas, baas!

Fons 't Was weer kaas, maar dat gaat je toch niets aan!

Erwin Hola, als baas slecht gezind is, is dat slecht voor gast. Wat kan dat zijn? Koude diepvriesfrietten gisteren avond? Geen bloemkolen op de TV? Niet gemogen? Ten onrechte ruzie gekregen: vrouwtje was slecht gezind en heeft die microben doorgegeven?

Fons Hebt ge niets meer te doen?

Erwin Als er geen kamions staan, kan Jeroem niets zien. En daarbij: eigenlijk kan mijn huidig werk mij niets meer interesseren. Ik ben bijna zeker dat ik promotie ga maken. Misschien kom ik wel op uw plaats te zitten, op die stoel, enfin, een nieuwe dan! En die bloemen moeten weg: alles in een zacht kleurke schilderen, gordijntjes en véél grote foto' van blote madammen, da's schoon!

Fons Laat me gerust, zeveraar!

Erwin Ik hoorde net dat Jeroem niet te spreken was, van je verslag van gisteren morgen.

Fons Dan moet hij dat zelf maar maken. En laat me nu eindelijk eens gerust. Ik heb nog werk, véél werk. En gij moet nog veel studeren. misschien ook een beetje werken, voor de schijn.

Erwin Zijt ge niet goed gezind, omdat...

Fons Omdat...zeg het maar!

Erwin Omdat gij niet meer van de jongste zijt en...

Fons Snotapen gelijk gij...

Erwin Luister eens Fons! Met die nieuwe directeur...

Fons Wat heeft die fotograaf met zijn visogen daarmee te maken. Laat die mens gerust. En mij ook.

Erwin (naar deur toe) Iedereen studeert nu in het bedrijf. Zeker de jongeren, die zijn in de boeken meer thuis. En hebben meer kans op promotie dan de oudere ratten. Verstaat ge? Als ik moest baas zijn: iemand die binnen enkele jaren met pensioen gaat zou ik ook geen promotie meer geven. Dat zijn uitgebluste vulkanen. Daar komt geen warmte meer uit. Daar moet de firma geen geld meer aan uitgeven voor extra opleiding enzovoort...Rustig wat bloemen kweken en wat zeveren tegen het jong vrouwvolk...

Fons (recht, dreigend) Maak dat ge wekomt, snotaap!

Erwin Voor ik het vergeet: goeie morgen, baas Fons! (af)

Fons (zet zich) Snotaap! (wandelt rond in kantoor, kijkt naar bloemen.) Uitgebluste vulkaan...
(neemt twee bloempotten, wil ze gaan wegzetten, gedaan met die bloemen...)

Ilse (op met grote rol papier A2-formaat, blijft in deuropening staan, kijkt naar Fons, bloemen...)
Dag, Fons!

Fons (geen antwoord, dan traag...) Hallo!

Ilse Erwin liep met zo'n lang gezicht rond en gij...

Fons (bloemen op bureau, kijkt naar Ilse, trage glimlach)
Goeie morgen, Ilseke!

Ilse Zo hoor ik het graag. Ik dacht al...

Fons Pak ne stoel, zet je!

Ilse Ik heb eigenlijk geen tijd, maar...

Fons ne Stoel!

Ilse (zet zich, kijkt naar Fons) Er is toch niets ergs gebeurd? Thuis of zo...

Fons (zet zich) Wat nieuws?

Ilse De nieuwe directeur, maakt van mij een facteur.

Fons Promotie zonder examen? Als ge jong zijt...

Ilse (wijst naar rol papier door rekje samengehouden)
Ik moet overal in het bedrijf zo een rol papier gaan omhoog hangen. Hier is er een mooie plaats (wijst naar geïmproviseerd prikbord), maar op sommige plaatsen valt dat niet mee. En iedere dag moet ik die kalender een blad komen omdraaien.

Fons Dan kom je iedere dag. Dat is goed. En van wat maak jij reclame?

Ilse PROM-O-SIE. (rolt papieren open) Kijk!

Fons Op zo'n groot blad staat niet veel op.

Ilse Dat is ook de bedoeling. Iedere dag een woord erbij. Op het einde van de week een volledige zin. Die moet de mensen doen nadenken...

Fons Dat is wel veel gevraagd. (leest op de bladzijden, éérste blz) WIE (tweede blz) WIE WERKT; (derde blz) WIE WERKT HIER; (vierde blz) WIE WERKT HIER GRAAG. (vijfde blz) WIE WERKT HIER GRAAG NOG. Grappig!

Ilse En de volgende week is er weer een andere slagzin. De nieuwe baas wil iedereen doen nadenken. Inzet losweken, zoals hij dat noemt.

Fons Hij doet dus meer dan foto's maken?

Ilse Ja, er waait een nieuwe wind.

Fons Als er maar geen reukje meekomt met die wind...

Ilse Na een tijdje is heel de firma hier veranderd. Een heel andere mentaliteit...

Fons En andere mensen ook!

Ilse Er zal véél veranderen! (lacht) weet je dat ik een bestelling van paaseieren gezien heb?

Fons Paaseieren? Gaan we paaseieren rapen?

Ilse En worstenbrood komt er ook. En speculaas rond St. Niklaas...

Fons Een nieuwe wind...

Ilse Volgens het kerkelijk jaar. En er worden medailles uitgereikt. Aan de verdienstelijke medewerkers.

Fons En ballonnen om op te blazen. En kauwgom. En sigaren!

Ilse Waarschijnlijk zal het roken afgeschaft worden en de koffiebedeling zal officieel worden. Met koekjes in een verpakking met de naam van de firma erop. Hij wil dat iedereen zich hier thuis voelt. Leeft als thuis en werkt als thuis. Medailles, Fons!

Fons Dat zal dan voor het jonge volkje zijn. Oude mannen zoals ik...dat zijn uitgebluste vulkanen. Daar zit geen fut meer in...

Ilse Volgens ik peis, is de leeftijd niet belangrijk, wel de inzet.

Fons Weet ge dat de leeftijd van een werknemer wel belangrijk is?

Ilse Als gij dat zegt ...Ge ziet er nu toch al wat beter uit. Leg het ne keer uit, Fons. Maar niet te lang, want ik ben postbode eerste klas!

Fons Als ge jong zijt, ik bedoel: pas van de school, dan kunt ge nergens werk vinden. Geen ervaring, zeggen ze dan. En meestal vindt ge dan na lang zoeken werk, waarvoor ge niet gestudeerd hebt. Te nemen of te laten.

Ilse Geen ervaring...

Fons Alles moet geleerd worden...

Ilse Klopt. Verder...

Fons Als ge dan wat ouder zijt, hebt ge geen goesting meer om van bedrijf te veranderen. En denkt ge dat met werken promotie mogelijk is. De firma profiteert van de werklust in deze periode. Wat later kunt ge uw eigen tempo van vroeger niet meer volgen en men verwijt u dat ge ne luierik zijt geworden.

Ilse Zo ver ben ik nog niet.

Fons Ik die periode zou je voor promotie in aanmerking kunnen komen, maar anderen gaan voor. Nog wat later komen er nieuwe systemen, nieuwe technologieën aan bod. Computersystemen, nieuwe machines... Jonge snaken komen je dan zeggen

dat je niet meer in aanmerking komt, of toch wel...Je hebt dan nog een jaar of tien, vijftien te werken en je begrijpt dat je nog goed bent voor de klusjes, voor de traditie. Je bent blij als je een nieuwe bureelstoel krijgt, of wat bloemen kan kweken...

Ilse Volgens de directeur kan iedereen nuttig zijn, tot zijn laatste werkdag...

Fons Waardering bestaat uit meer dan een schouderklopje. Je moet je nuttig voelen. Kunnen denken aan je werk: thuis en op je fiets . Overleggen, nadenken...Niemand zal het op papier zetten, maar vanaf een bepaalde leeftijd ben je afgeschreven. Je bent als een schip in een droogdok, waar nooit nog water komt...

Ilse Vorig jaar heeft de Neus toch promotie gemaakt. En de Kromme...

Fons Dat was "kader", en die geven zichzelf promotie, zelfs nog de dag dat ze met pensioen gaan promoveren die nog, al was dat maar voor de eer en voor op het doodsprentje, later...

Ilse Ik weet niet wat ik moet zeggen, Fons. Ik heb uw ervaring niet.

Fons Ilseke, gij zijt een goed kind...

Ilse Fons, dat is toch al een tijdje geleden...

Fons (lacht) Ja, ik weet ge zoudt zelf al kinderen kunnen maken, allée: laten maken...

Ilse (wil opstappen)

Fons Blijf nog een beetje!

Ilse Ik moet weg: facteur, Fons!

Fons (naar bloempotten, neemt eentje vast) Hier, Ilseke: gij krijgt van mij een bloempot.

Ilse Dat is lief van je, Fons. Maar ik heb er geen plaats voor...

Fons Je zult er wel een plaatsje voor vinden.

Ilse (neemt aan) Bedankt, Fons!

Fons En hoe is het met de...vrijer?

Ilse Hij maakt vorderingen. Maar erg handig is hij niet!

Fons (bedoelt de bloemen) Alle dagen water geven!

Ilse Nogmaals bedankt, Fons.

Fons Dag, facteur!

=====

TWEEDE SCENE

Die avond thuis, in de woonkamer. Fons kijkt TV, Fien doet handwerk. Geluid buitendeur. Frans en Alice komen op.

Frans Als ge de sleutel hebt... 't is toch gemakkelijk, zeg ik altijd.

Fons In het beste geval gaan we eens per jaar met verlof.

Frans En daarom moet ik heel het jaar op uw sleutel passen.

Fons Maar 't is toch gemakkelijk, zeg ik altijd...

Frans Ding-dong en ge kunt rechtstaan.

Fons Dat is te zien. Ik zou nogal dikwijls laten bellen, denk ik.

Alice Toch voor ons niet zeker, Fons.

Fons Ons Fien zou wel opendoen! Dat is familie...

Alice (kijkt bewonderend naar Frans) Vindt ge niet dat onze Frans fel veranderd is?

Fons Ja, hij is feller geworden.

Alice Knap opgemerkt!

Fons Zie maar dat ge hem niet kwijt geraakt.

Fien Naar wat moet ik kijken?

Alice Bij onze Frans?

Fons Averal zo een beetje, denk ik. Waar moet ge bij een vent kijken?

Fien Felle vent? Is hij nu dikker of magerder geworden?

Alice Ziet ge dan niet dat hij een andere man geworden is?

Fons Hij ziet er precies verstandiger uit. Nu ge het zegt.

Fien Aan wat ziet ge dat?

Fons Hij is trager geworden!

Alice Beweeg ne keer, Franske!

Frans (verplaatst zich, gemaakt, belachelijk...)

Fien Ik zie niets!

Fons Ander glazen in uwe bril en alles is okee. Ik zie wel wat!

Alice En wat ziet ge, Fonske...

Fons Wel... 't is precies een jannette geworden. Hoeveel ringen draagt hij?

Frans (toont handen, drie ringen)

Fons Met zo'n handen kunt ge niet werken

Alice Waarom niet?

Fons Die wegen véél te zwaar...

Alice Ik ruik hier precies iets.

Fien Stinkt er iets?

Alice Ja!

Fien Ik riek niks.

Fons Ik ook niet en er is niets te rieken: ik heb vorige week mijn voeten nog eens gewassen en normaal doe ik dat maar om de veertien dagen!

Alice Jaloersheid!

Fons Wat?

Alice Jaloersheid!

Fien Ik wist niet dat dat stinkt. Ik was al bang... Ergens een dode rat in een kast of zo...

Alice Jullie zijn jaloers omdat onze Frans promotie gemaakt heeft. Toen hij vroeger in de diamant werkte en niet veel meer verdiende, toen hij later afgedankt werd, toen hij

geen werk meer had...en nu het ons wat goed begint te gaan...

Fien Ik wist niet...

Fons (troost Alice, neemt haar hand vast, streelt)

Alice Jullie...

Fons (omarmt Alice) Maar kindeke toch...

Fien Dat hebben we dan ook weer gehad! Fons haal eens koffie, want daarvoor zijn die mensen gekomen.

Frans Nu hoor ik weer eens iets verstandig. Als 't kan: voor mij een borreltje!

Fien Maar wij zijn niet jaloers, Alice. Hoe kom 't ge daar nu bij?

Alice Dat ziet ge toch?

Fien Fons, laat Alice gerust. Koffie.

Fons (tot Frans) Dat geeft een mals gevoel. Eens veranderen van vrouw, is misschien ook een vorm van promotie.

Fien Fons!

Fons Koffie!

Frans En een borreltje, als 't kan.

Fons Als iedereen getroost is...(kust Alice, laat haar los)

Alice (zet zich)

Fien (naast Alice) Fons!

Fons Koffie. Met koekskes.

Frans En breng de fles ook maar mee.

Fons Zo een witte neger in huis is toch gemakkelijk, peis ik. (af)

Alice Ik dacht...

Fien Ge moet niet te rap op uwe teen getrapt zijn. Wij vinden het goed dat Frans nu wat

meer verdient en nog meer zal verdienen. Als ge dat geld kunt gebruiken, wij hebben genoeg.

Frans Ze kan nu meer opdoen en dat is haar geluk.

Fien Ze heeft dat een beetje van ons vader, vroeger.

Fons (op met fles en glazen)

Fien Koffie!

Fons Eerst voor de mannen, die zijn met weinig tevreden. Vrouwen moeten een hele pot hebben met teut en al! (zet fles en glazen neer) Schenk maar in, Frans! En neem maar genoeg. (naar af toe, draait zich om) En wie zegt dat ik GEEN promotie maak? Bij ons in de firma zal misschien iedereen promotie maken! Wie er iets voor voelt dan...

Fien Dat zal dan wel weer niets voor Fons zijn. Die kweekt gerariums op 't werk en tekent rondes op de papieren voor ze de papiermand in gaan.

Fons Misschien voel ik er wel iets voor...

Fien Voor Alice zeker?

Fons Ook. Die pruttelt niet tegen als ge ze eens stevig vast neemt. Ge voelt nog iets.

Frans Al is het niet veel...

Fons Een kinderhand is vlug gevuld...(af)

Frans (schenkt in voor Fons en zichzelf, ruime maat)

Alice Promotie is niets voor Fons, denk ik.

Fien Hij is te lui. Inspanningen, daar krijgt Fons de mazelen van.

Fons (op met koffie...) 't Is te zien. Ik wil best inspanningen leveren.

Fien Ja? (schenkt koffie in, drinken)

Fons Om een vrouwtje te veroveren.

Fien Zotte praat genoeg.

Fons Als ik content ben, is heel de wereld content.

Frans Iedereen bekijkt dat zo wat door eigen bril.

Fons Ik draag gene bril. Ik zie nog wat ik zeg.

Alice Als ge dan toch moet gaan werken en ge kunt wat meer verdienen...

Fien Fons kweekt gerariums...

Fons Als ik...Verdorie, waar houdt men zich mee bezig! (drinkt glas ineens leeg, neemt fles mee, kwaad weg, af)

Alice Dat is geen sfeer. Kom, Frans, we zijn weg! Ik was gewoon gekomen om eens wat te praten...

Fien Een andere keer dan, ge hebt toch de sleutel...

Alice (recht, doet teken dat Frans ook maar moet rechtstaan, samen naar de deur toe)
Fons, wij zijn weg!

Fons (op, vanuit de keukendeur, blijft staan)

Frans (tot Fons) 't Zal weer niets zijn, straks.

Alice (en Frans af)

Bruno (op) Dat lawaai was goed voor mijn hoofdpijn.

Fons Goedkoop al het daar mee geneest.

Bruno Als 't daarmee geneest.

Fons Anders moet ge maar een beetje studeren of werken.

Bruno Studeren maar.

Fons Dat is het gemakkelijkste. Met uw twee ellebogen op de tafel.

Bruno Gezellig. (af)

Fons Gezellig! (naar keuken op met fles, schenkt voor zich in, zet zich)

Fien Gezellig. Frans is een heel andere vent...

Fons Dan had ge met Frans moeten trouwen.

Fien Misschien.

Fons En ik met Alice. Daar is meer vrouw aan, peis ik. Ik heb vroeger toch nog eens gezegd dat we eens moesten veranderen...

Fien Ja... (na korte pauze) 't Leven is zo duur geworden...

Fons Zo duur als ge maar wilt. Uwe kop niet zot laten maken door de reclame en het gezever van anderen.

Fien Ja, 't leven is duur geworden...

Fons (trekt zijn kousen uit en werpt ze in de zetel, naast Fien.) Gezellig! Ik zal goed slapen! (af)

DERDE SCENE

In de loop van de voormiddag. Op het bureel van Fons. De kalender vermeldt reeds de tekst: WIE WERKT HIER.

Fons achter zijn bureau, Jeroem ervoor, autoritair.

Jeroem Je bent de enige in de firma die niet meedoet. Iedereen is gegrepen; iedereen studeert.

Fons Dat kan. Ik ben iedereen niet. En iedereen, alles en niets: dat zijn woorden die ik niet gebruik.

Jeroem Je ziet toch dat iedereen studeert?

Fons Ik zie niets. Ik werk. En wat doen de anderen? De weinigen die hier in dit bedrijf nog werkten vroeger, die doen nu alsof ze studeren. De baas krijgt wat hij vraagt. Denkt de nieuwe directeur nu echt dat daarmee iedereen beter zal renderen, later?

Jeroem Het is een poging en we moeten iedere poging een kans geven, Fons. Een kans geven!

Fons Ik heb hem een kans gegeven. Hij heeft mijne foto. Hij kan mij dag en nacht bestuderen.

Jeroem Er zal misschien iemand anders op die stoel komen zitten. Iemand die meewerkt.

Fons En doe ik mijn best niet, misschien?

Jeroem Een nieuwe stoel, een nieuwe bureau...

Fons En als ik mijn best doe, is het niet goed genoeg. Dat verslag van enkele dagen geleden...

Jeroem Het miste diepgang, doordachtheid. Je denkt er maar eens over na. Maar als er iemand anders op je stoel komt zitten als gevolg van de interne promotiegolf, moet je bij mij niet komen klagen.

Fons Dat is altijd verloren moeite geweest.

Jeroem Denk er maar eens goed over na.

Fons Ik wil mezelve blijven. Het werk dat ik doe, doe ik graag. Ik heb een prettige samenwerking met mijn collega's en de jaren die ik nog moet werken, zal ik in vreugde doorbrengen. Zelfs met een versleten stoel, kan ik het hier nog naar mijn

zin hebben.

Jeroem Het zal hier helemaal anders worden: andere mensen op andere plaatsen; wie zich ergens in een hoekje tussen magazijnrekken geplet voelde zal misschien een verantwoordelijke taak krijgen; sommigen zullen weggepromoveerd worden...

Fons Anderen zal men in een vergeetput dumpen.

Jeroem Of weddeschaal blokkeren. De nieuwe directeur wil de juiste man op de juiste plaats. Dat is alles. Indien er iemand is die geen plaats verdient, dan zal daar geen plaats meer voor zijn. Zelfs geen versleten stoel. Overal spreekt men van afslanken, van reorganisatie enz. Onze nieuwe directeur spreekt van promotie.

Fons Dat is zijn recht. Iedereen spreekt zijn woorden.

Jeroem Maar de directeur is baas. Baas in dit huis. Hij beslist over miljoenen en over mensen.

Fons En over deze stoel...

Jeroem Dat is het minste van zijn zorgen. Een stoel. Tien, vijftienduizend frank?

Fons Ik, ik heb toch nog mijn vrijheid zeker?

Jeroem Buiten dit bedrijf, ja. Hier? Neen!

Fons Toch doe ik niet mee. Dit is een spelletje.

Jeroem Misschien is dit een spelletje, maar dan eentje met een hoge inzet. Werk, centen en misschien voor sommigen: ook eten.

Fons Ik, ik...

Jeroem Denk er maar eens over na, nu het nog kan. (af)

Fons Dat is chantage. Chantage...

Ilse (op met pakje papieren) Hallo, Fons!

Fons Dag, Ilseke.

Ilse Je klinkt zo stilletjes. Ziek?

Fons Wie zou hier niet ziek worden?

Ilse Ziek worden? Weer ruzie gemaakt? Erwin, Jeroem? Zie ik er niet goed uit? We werken toch bij dezelfde firma? Prom-o-sie dat is de slogan. Ik ben bijna zeker dat ik een herwaardering zal krijgen.

Fons Ik dacht dat jij die al gekregen had. Je bent toch facteur geworden...

Ilse (lacht) Misschien nog veel meer dan je denkt. (draait bladzijde van Prom-o-sie om)
Fons (bekijkt Ilse van kop tot teen...) Ja...

Ilse Nog een bladzijde en dan is deze bundel de revu gepasseerd.

Fons Dan komt de volgende reeks.

Ilse Ja en neen...

Fons Wat bedoel je?

Ilse Hier komt geen tweede reeks. Je doet niet mee. De enige in gans het bedrijf.

Fons Je komt dan niet veel meer?

Ilse Misschien nooit meer. Voor de actie Prom-o-sie wordt dit bureau uitgesloten. Wat je nog van onze dienst zult krijgen, moet ik bij Erwin deponeren.

Fons Dan kunnen we nooit meer rustig praten?

Ilse Ik heb het druk, Fons. Er is al veel meer veranderd dan je vermoed. En er zal nog veel veranderen. Je zult het zien: de mensen die jij hier in dit bedrijf al jaren kende en waarop jij een etiket kleefde, zullen anders worden.

Fons Net zoals in de oorlog: de brave huisvaders die met een geweer rondlopen...

Ilse ...en doden...Misschien doden om te overleven...
(legt bundeltje papieren op bureau) Er zit een papiertje bij dat je absoluut moet lezen, zéér aandachtig.

Fons Uiteindelijk komen ze bijna allemaal in de prullenmand.

Ilse Eén papiertje niet, beloofd, Fons?

Fons Kom je dan morgen nog?

Ilse Morgen in ieder geval.

Fons Om de laatste bladzijde om te draaien.

Ilse Om de kalender mee te nemen. Ik heb nog veel werk en deze avond: een belangrijke afspraak.

Fons Die afspraak...

Ilse Dat is persoonlijk. Dag, Fons.(af)

Fons (kijkt naar "kalender" van Prom-o-sie, draait bladzijde om, laat papier terug vallen, zet zich achter bureau, streelt bureau, bekijkt papieren, papieren in papiermand, haalt een papier er terug uit, leest, kijkt voor zich uit. Spot op Fons langzaam uit.)

VIERDE SCENE

Fons zit thuis in een zetel. De krant ligt voor hem. Drinkt van glas, kijkt voor zich, denkt na. Zet TV op, een quizprogramma met vragen en antwoorden- moet nogal intellectueel overkomen. TV af. Denkt na. Neemt boek uit kast, ander boek, studieboek, leest. Radio op en wat later weer af. Studeert. Fien komt op, heeft boodschappen gedaan. Fons boek vlug in actentas- zal op het werk nog wat studeren. Rustig in zetel.

Fien (op met pakjes) Het schijnt dat heel de fabriek promotie zal maken. Van klein tot groot. Er wordt tegenwoordig meer gestudeerd dan in een school, zegt men.

Fons Ja, 't Is een kleuterklas geworden. Er zijn er die terug het alfabet aan het leren zijn: y schrijft men nu met i en j.

Fien Dat zal niet belangrijk zijn. Meedoen en laten zien dat er belangstelling voor is.

Fons Belangstelling? Onderkruiperij.

Fien (pakjes neer) Onderkruiperij? Wat is dat voor iets?

Fons Dat kent gij niet. Thuis is er geen onderkruiperij. Thuis is iedereen min of meer normaal; of zou het toch moeten zijn. In de fabriek zijn er die niet graag werken, maar wel doen alsof. Grote woorden geven en hijgen en doen alsof ze moe zijn. Als er een baas in de buurt is.

Fien Dan moet gij bij uw bloeppotten ook maar gaan staan hijgen. Moe is moe!

Fons Gij snapt het niet.

Fien Ik zal het nooit snappen. Ik zal Fons nooit snappen, bedoel ik.

Fons Wat wilt ge dan dat ik doe? Omdat die nieuwe directeur een "nieuwe wind" wil laten waaien, zoals hij dat zo schoon noemt, moet iedereen doen zoals hij dat graag heeft? Heulen met de wolf in het bos.

Fien Staan er bomen in de fabriek?

Fons Luister eens: ik moet nog enkele jaren werken: ik ben afgeschreven voor de maatschappij. Ik probeer vriendelijk te zijn tegen iedereen én mijn werk te doen.

Fien Als ze allemaal studeren om te kunnen promoveren, dan moet gij ook een boek vastnemen.

Fons En erbij in slaap vallen, zeker?

Fien Ge zult wel op tijd wakker worden om naar huis te komen. En daarbij: overuren worden toch betaald?

Bruno (op, klaar om uit te gaan) Gaat onze pa overuren doen? Dat is mooi. We kunnen iedere frank goed gebruiken, nu ik aan het vrijen ben. Vrijen is niet meer zo goedkoop als toen jullie bezig waren. Tegenwoordig moet ge vrijen dat de stukken eraf vliegen, of ge krijgt de bons. De liefkes willen straffe vrijers, geen zacht gekookte eitjes. Mannen.

Fons Slechte tijden voor postkaarten (mannen als postkaarten).

Bruno Mannen. Mannen! (af)

Fons Mannen!

Fien Mannen! Heb ik wel ooit een man gezien?

Fons Door wie hebt gij u een kleine laten maken?

Fien Vroeger dacht ik dat misschien, maar nu ben ik er zeker van: gij zijt geen man.

Fons Dan zal ik een koekoek zijn. Die leggen ook eieren. (bootst vogel na) Koekoek, koekoek...(kwaad af)

Fien Van zo iemand hebt ge nooit vriendschap. (neemt pakjes, af)

DERDE BEDRIJF

EERSTE SCENE

Enkele dagen later. In de loop van de voormiddag. Bureel van Fons. Op de plaats waar de "kalender" van POM-O-SIE hing, hangt nu een grote tekst: PROMOTIE VOOR IEDEREEN. Fons zit achter zijn bureau.

Jeroem (op) Zo: ik ben zéér tevreden van je Fons. Het was op het laatste momentje, maar je was erbij. Ik ben aangenaam verrast: jij bent een van de steunpunten van het bedrijf. Eigenlijk wist ik dat al jaren, maar je hebt het nogmaals bevestigd. Zo hoort het. Oudere werknemers moeten het voorbeeld geven. Niet te veel aan zichzelf denken. Denken aan de firma. Aan de broodheer. Iedere dag vraagt inzet, en daar moet men het bewijs van leveren. Steeds opnieuw.

Fons Is er al nieuws?

Jeroem Nieuws? (lacht) Nieuws? Misschien wel, misschien niet. Het zal nog wel even duren. Was het examen moeilijk?

Fons Het viel wel mee. Sommige vragen waren zelfs makkelijk.

Jeroem Ja, dat heb je als een extern bureau dat organiseert. Maar op eenvoudige vragen kun je een goed gestoffeerd antwoord geven, misschien was dat de onderliggende idee.

Fons Het zal de firma véél geld kosten.

Jeroem Dat valt wel mee. Dat examen...

Fons Al die promoties bedoel ik.

Jeroem Misschien wel, misschien niet. Je moet de reorganisatie er in verwerken. Ik heb daar zo geen zicht op.

Ilse (op, met pakje brieven)

Jeroem Hier heb je de ster van het veld. De grote assistent van de directeur. Promotie hé, Ilse?

Fons Mooie vrouwen maken makkelijker promotie, hoor ik al eens zeggen...

Jeroem Daar is iets van. Met reden denk ik. Is Eric op zijn plaats?

Ilse (knikt)

Jeroem (af)

Fons De papieren winkel draait op volle toeren.

Ilse De volgende dagen zal er nog meer papier circuleren.

Fons Ja?

Ilse De uitslagen van de exams, de reorganisatie...

Fons Is er al iets geweten?

Ilse Er wordt veel over gepraat. Zoals altijd in dit bedrijf. Roddels en nog eens roddels.
(papieren op bureau van Fons)
Maar ook dat zal verminderen.

Fons Wat?...

Ilse Roddelen. Er zal minder geroddeld worden.

Fons Wie zal ze dat afleren?

Ilse Er zal moeten gewerkt worden. Geen tijd meer voor roddelen. PROM-O-SIE wil zeggen werken, inzet...

Fons En in het beste geval: een beetje meer centen.

Ilse Zo werkt dat.

Fons Dan heeft de nieuwe baas, die fotograaf ze er allemaal goed opliggen?

Ilse Van werken is nog niemand doodgegaan.

Fons Een gekraakte rug is al erg genoeg.

Ilse Werken is niet altijd zware lasten dragen: een hele dag naar dat computerschermpje kijken en op de knopjes drukken, vraagt ook inzet.

Fons Jij zult dan ook bijna geen tijd meer hebben...

Ilse Voor jou maak ik tijd, Fons. Ik zie je wel...ergens.

Fons In 'n café mag ik niet komen van ons Fien.

Ilse Je ziet me misschien nog vlugger dan je denkt. (af)

Fons (kijkt Ilse na, sorteert de brieven, maakt er eentje open. De brief van het examen. Geen goede uitslag. Niet geslaagd.)

Jeroem (op) Je hebt ondertussen je brief gekregen. En?

Fons Ik heb hem gelezen.

Jeroem Je bent...niet...weerhouden? Is het dat wat je wilt zeggen?

Fons Zo staat dat daar. Ja.

Jeroem Troost je, Fons. Niet iedereen kan een eerste prijs hebben. Er moeten ook tweede prijzen uitgereikt worden.

Fons Ja,...

Jeroem Persoonlijk mag ik niet klagen. Ik moet maar eens een onderhoud aanvragen, staat er op mijn brief. Dat is de term die hij gebruikt om te zeggen dat ik in de prijzen val.

Fons Een goed examen.

Jeroem 't Was moeilijk. Maar zeker een goede beoordeling gekregen. Misschien was de uitslag van het examen niet het belangrijkste element. De beoordeling. Ik had er eigenlijk niet op gehoopt. Ik was zeker dat ik mijn best gedaan heb. En iedereen van mijn dienst heeft actief deelgenomen aan de actie. Je mag je echter niet laten gaan, Fons. Het leven is meer dan promotie. En daarbij: voor jou is het niet zo belangrijk. Voor die enkele jaren nog. Maar er zitten nog mogelijkheden in de reorganisatie. Misschien krijg jij wel een nieuwe stoel, dat verzacht toch ook veel?

(wil weggaan)

Het doet mij plezier dat je zo spontaan reageert. Het leven gaat verder, Fons. (af)

Fons (even is het stil. Fons neemt de brief, leest nogmaals, legt hem op zijn bureau, recht, tot aan de bloemen, kijkt naar publiek)

Voor die enkele jaren nog...Voor jou is dat niet meer belangrijk.
(neemt brief, bekijkt, scheurt traag de brief en laat die in de papiermand vallen.)

Iedere dag dat ik kom werken, kom ik graag met plezier werken. Dat was vroeger zo. Nu misschien niet meer. Voor die enkele jaartjes nog. JIJ telt niet meer mee. Toen ik jong was telde ik niet mee: ik had geen ervaring. Later: het bedrijf heeft mensen als jij nodig; mensen die gewoon hun werk doen, goed doen. Men kon op mij rekenen. Het magazijn draaide. En nu zegt men: voor die enkele jaartjes nog. Ik heb iedere

dag met mijn goesting komen werken. Ik heb dat op mijn manier gedaan, maar met inzet, voor mijn loon heb ik gewerkt, daar ben ik zeker van, en nu...
(zet zich, kijkt voor zich uit.)

TWEEDE SCENE

De zelfde dag 's avonds. Alice legt de laatste hand aan de taferversiering. Het is immers de verjaardag van Fien, haar zuster. En tafels schikken voor een feest doet ze graag.

Alice Er zijn te weinig verjaardagen in onze kleine familie. Voor die enkele keren dat ik per jaar zo een tafel mag dekken: ik doe het veel te weinig om de knepen van het vak te leren. Maar als ik iedere keer mag meeeten, dan valt dat nogwel mee.

(kijkt rond, inspecteert de tafel)

Er mankeert toch nog iets...Wijn glazen. Ja, dat is het. Wijn glazen. Als die er niet staan, zal niemand aan wijn denken. Water glazen weg? Neen. Water glazen. En twee wijn glazen. Voor witte en rode.

Fons (op, hij is later dan anders, heeft een glaasje gedronken in een cafeetje in het dorp, echter niet dronken, wel wat suf en zichtbaar niet in een beste stemming. Kijkt rond, TV op, zet zich in zetel, bekijkt krant.)

Alice Je bent nog wat vroeg, Fons. Een klein beetje te vroeg. (de tafel is nog niet volledig gedekt...)

Fien (op, in feestkleding)

Je bent te laat. Waar zat je? Het is toch je gewoonte niet? En juist op mijn verjaardag?

Alice Laat hem, Fien. Het is precies zijn beste dag niet. Hij wordt ook al een dagje ouder. Als onze Frans zo oud is, dan mag hij 's avonds ook naar de TV kijken. Als Fons straks maar genoeg kan eten, mijn kookkunst waardeert, dan is voor mij alles in orde.

Fien Voor mij niet. Ik had op een schoon cadeau gehoopt.

Alice Cadeau's dat is voor straks.

Frans (op met véél rode rozen. Naar Fien toe. Last met de bloemen; kust gulzig.)
Maar ééns per jaar verjaren...

Alice En eens per jaar nieuwjaar vieren, en eens...Gij zoudt nog heiligdagen willen bijmaken, gij...

Fien (neemt bloemen aan, zet in vaas.)

Frans (naar Fons toe, zet zich in de zetel naast Fons.) Eens lekker eten en straks eens goed...

Alice (met keukenhanddoek naar Frans, slaat ermee) Zot!

Frans (tot Fons) Als ik alle dagen zo een slag kreeg, dan was het alle dagen feest.

Fons Als de tafel gedekt is...

Bruno (op, kijkt naar de gedekte tafel, telt de borden.)
Maar daar mankeert toch wel het een en ander. Kijk, om jullie allemaal, ondanks mijn hoofdpijn, een plezierke te doen...Eén, twee, drie...Ik tel maar tot vijf.

Frans Ge zult gij niet tot zes kunnen tellen, manneke.
Hoofdpijn, zeg je zelf.

Bruno Mijn liefje komt vandaag. Was dat geweten?

Fien Liefke? Weer zo eentje met pluimen in de plaats van haren op haar hoofd zeker?

Bruno Neen, het is geen kalkoen. Héél deftig.

Alice Ik wist niet dat gij aan 't vrijen waart?

Fien Hij vrijt alle dagen, denk ik. Maar deze keer heeft hij er hoofdpijn van gekregen.

Frans Heb ik vroeger ook eens meegemaakt. Zet een bordje bij, Alice.

Alice Wat een vreugde. Gij kunt staks nog eens kussen. Dat valt mee, hé?
(Alice zet bord en bestek en glazen bij.)

Bruno Nu kunnen wij aan tafel gaan.

Alice Moeten wij dan op dat liefke niet wachten?

Bruno Ze zou wat later komen, ze moest nog ergens zijn.

Alice Is dat wel normaal?

Bruno Ze moest de kindjes nog slapen doen, zei ze.

Fien Kindjes? Is ze dan...

Bruno Ik denk dat dat die van haar zuster zijn. Die werkt als verpleegster, en...

Frans Ik heb niets tegen kinderen...

Alice Als het moederke maar mooi is, wil hij zeggen. Een oude snoeper.

Fien We zullen dan maar gaan zitten.

Alice Gaan jullie meteen zitten?

Frans Op wie moeten we nog wachten? Dat moederke komt nog wel, niet Bruno?

Bruno Dat heeft ze toch gezegd.

Frans Dan bestaat de kans dat ze komt. Zo is dat met vrouwen. En als ze niets zeggen, bestaat de kans ook. Altijd kans zou ik zeggen. Maar het resultaat is wat anders.

Bruno Onvoorspelbaar, peis ik.

Frans Verstandige gast. Heb ik altijd van je gedacht.

(Iedereen neemt plaats, Bruno zorgt er voor dat een stoel naast hem vrij blijft.)

Alice Nog eventjes wachten.

Frans Ze gaat alles eens inspekteren. Zien of er genoeg op tafel staat.

Alice Frans, voor één keer! Ik wil nog een klein gelegenheidswoordje zeggen.

Frans Mag ik eerst de radio opzetten?

Alice Als vrouwen spreken moeten mannen zwijgen. Dat was vroeger bij de Romeinen ook zo!

Frans Dat kunt gij wel zeggen: die zijn allemaal al lang dood.

Alice Ik wil vandaag mijn zuster Fieneke van ganser harte feliciteren. Om al die jaren van huiselijk geluk aan de zijde van haar lieve man Fons. Als ge zo gelukkig getrouwd zijt en dan nog ieder jaar een jaartje ouder wordt vergroot het geluk met de jaren.

Bruno Bravo!

Fien Zwijg, gij.

Alice Waar was ik gebleven?

Frans Dat ge gelukkig zijt dat ge eens kunt praten en niet tegengesproken wordt.

Alice Een verjaardagsfeestje en cadeau's en lekker eten, kan niet anders dan... o ja, cadeau's, waar zijn de cadeau's?

Bruno (recht) De mijne komt er zo aan. (haalt doosje uit kast en geeft die aan Fien)
Aanpakken en dan kussen.

Fien (neemt cadeau aan, kust Bruno)

Alice Die van mij en onze Frans hebt ge al gehad, hé? Vooruit, Fons! 't Is uw beurt.

Fons Ik...ik ben het vergeten.

Bruno Alléé, pa! Hoe kunt ge dat nu vergeten? Gij kust ons ma niet graag meer zeker.

Alice Hoe kunt ge dat nu vergeten?

Frans Na 't werk blijven hangen en de winkels dicht. Simpel.

Bruno Te weinig zakgeld.

Fons Ik had een paar kleine probleempjes op het werk.

Fien Een paar kleine probleempjes en...

Fons Charel stond in de deur van het duivenlokaal. Ik had hem een hele tijd niet meer gezien en ik moest eens rustig kunnen nadenken.

Fien Hij had mij een schone cadeau kunnen geven. In 't vooruitzicht van de promotie, maar hij heeft niet meegedaan aan het examen. Héél de fabriek deed mee, alleen Fons niet.

Bruno Echt? Ik heb hem toch een boek uit de kast zien nemen.

Frans Suske en Wiske zeker?

Bruno Neen. Echt. Iets over boekhouden of zo...

Fien Gij loopt al een hele tijd met hoofdpijn rond, gij kunt dat niet gezien hebben. Héél de fabriek krijgt opslag, zelfs die manke poot, die portier.

Fons Ik heb echt mijn best gedaan. In het begin was ik er niet voor en eigenlijk nu nog niet. Ik werk al bijna heel mijn leven in de fabriek. Er zijn nooit reclamaties gekomen op mijn werk. Als ze mij opslag of promotie willen geven, dan kunnen ze dat. Ze zullen mij wel kennen, denk ik. De laatste dag van de inschrijving voor dat examen heb ik me laten overtuigen, eigenlijk door een schoon juffrouwke, van de personeelsdienst. Een lief kind. Maar deze morgen kreeg ik het antwoord, de uitslag.

Alice Toch nog een cadeau. Zo op zijn sokken, bravo Fons.

Fien Hij heeft vroeger nog eens gelogen. 't Is wel lang geleden, maar het kwaad zal er nog wel inzitten.

Fons (zoekt in zakken en geeft aan Fien het briefje, dat hij die morgen gekregen heeft.)

Fien (leest briefje) Het...spijt mij U te moeten melden, dat U voor de hogervermelde functie niet...

Fons Ik wilde het eerst niet vertellen. Niemand moest het weten. Fien, ik heb mijn best gedaan. Toegegeven, dat ik niet aan een nieuw wasmachine of een microgolfoven dacht, maar ik heb mijn best gedaan!

Bruno Aan de Unief wordt ieder jaar bijna de helft gebuisd en toch zeggen ze nog dat studenten alle dagen bier drinken. Alléé, pa, drink er nog eentje. Gij zijt ne toffe kerel!

Fien (legt briefje en pakje bij de bloemen van Frans, naar Fons toe, zoent hem lang en innig.)
En dat is dan mijne cadeau, Fons. En trek vandaag maar geen lang gezicht, schuif eens op, dat ik naast Fons kan gaan zitten!

Alice Wrijf hem maar eens goed over zijn knie. We zullen er maar eens aan beginnen, zeker?

Bruno Eerst het aperitief. Alice, hoe komt het dat dat nog niet is uitgeschonken? Hier moet ge altijd maar wachten!

Alice (Schenkt uit, de bel gaat.)

Frans Bezoek.

Bruno Dat zal mijn chouke zijn. (recht, komt terug op met Ilse, maar haar hoofd is verborgen achter een grote tuil rode rozen.) En zo is mijn hoofdpijn genezen.

Frans Zelfs maagkrampen genezen ermee!

Ilse (geeft bloemen aan Fien, kussen)

Fons (is geschrokken. Ilse...)

Bruno Ze kussen nogal graag in onze familie. Kunt ge even de ronde doen, Ilse?

Ilse (iedereen een zoentje, ze kijkt naar Fons)

Fons En dat is nu het mooiste juffrouwke van heel de fabriek.

Ilse Weet ge nu waarom ze Plezant Fonske tegen hem zeggen?

Frans Omdat hij graag lacht zeker?

Fien Ga maar naast onze Bruno zitten. Zijn hoofdpijn is over. En hij heeft honger. Ge zult er nu geen last van hebben. (bel gaat)

Frans Hoeveel liefkes hebt ge, Bruno.

Fons Zoals Ilse maar één.

Alice Ik zal de deur maar gaan opendoen zeker?

Fien Op mijne verjaardag portier spelen, kan toch de bedoeling niet zijn, denk ik.

Fons Nu ge eens naast mij kunt zitten...

Alice (Af en terug op met de directeur, in sportieve kledij) Mijnheer zegt dat hij de sportman van het jaar is en Fons goed kent.

Fons Dat is onze nieuwe directeur. Welkom, mijnheer directeur. (geeft hand)

Manu Zeg maar Manu, dat is voor iedereen gemakkelijk. Dag Ilse.

Ilse Dag, Manu.

Manu Ik heb cadeaukes bij, maar ik weet niet aan wie ik ze moet geven.

Fons Mijn vrouw is daar gevoelig aan. Toch zeker vandaag.

Manu Daar heb ik rekening mee gehouden. Verjaardagen zijn belangrijk.

Alice Eet gij mee, Manu?

Manu Als er genoeg in de pot is.

Alice (Zet bord bij, schenkt glas schuimwijn in) Op uw gezondheid, Manu!

Manu Grote fout van mij!
(haalt enkele kleine cadeautjes uit tas, geeft er twee aan Fien, kust),
Dat is dan van mij en dat is dan vanwege Fons, uw man. Hij heeft meegedaan aan de actie PROM-O-SIE en kreeg geen prijs. Hij was nogal onder de indruk, ik heb hem zien

buitengaan. Jaren in een fabriek werken, goed uw werk doen en dan aan een examen moeten meedoen, hé Ilse, en geen prijs hebben. Men zou voor minder ontmoedigd zijn. Maar iedere inzet wordt beloond, al was het maar in de hemel zei onze oude pastoor vroeger. Hie Fons, een boek over fotografie. Ik denk dat ik de laatste tijd al veel te veel foto's gemaakt heb.

(geeft boek aan Fons)

En voor Ilse heb ik ook een boek. Over vrijen zonder problemen. Een soort voorlichting zou je kunnen zeggen.

(boek aan Ilse)

En voor iedereen heb ik nog een asbak met de logo van de firma.

(geeft aan iedereen een klein pakje. Wanneer hij het pakje aan Fons geeft kijkt hij naar Fons en houdt zijn hand vast.)

Fons, met mijn fotootjes heb ik veel medewerkers leren kennen. Gij zijt te lang in dat magazijn gebleven. Vastgeroest tussen die klasseurs en afleveringsbonnetjes. Ik heb aan u gedacht. Gij krijgt vanaf morgen een nieuwe stoel in een bureautje naast de mijne. Zo een beetje als private telefonist. In de eerste plaats om mijn vrouw te zeggen dat ik geen tijd heb en hard aan het werken ben, en...ik reken op uw vriendschap, Fons. Wat denkt ge daarvan?

Fons Wat moet ik daar van zeggen?

Manu Dat is dan in orde.

Fons Maar mijn bloemen...

Manu Die gerariums? Heel de fabriek staat vol met die gerariums. Wat denkt ge van waterplanten? En een prikbord voor uw gedichtjes?

Fons Bloemen hebben zon nodig...

Manu Er zijn ramen genoeg. En breng een beetje zon van thuis mee. Want uw vrouwtje is...

Fons (omhelst Fien)...nog altijd **mijn zonnetje**.

Frans De zon verjaart!

Allen Op de zon! Santé!

EINDE

=====